

Wereldcongres loopt in het honderd

De Standaard | 09/12/2013 | Geert Van der Speeten

‘A map of the world’: hoe vinniger er geschakeld wordt, hoe beter. Danny Willems

‘Enjoy poverty’: het had het motto kunnen zijn. Naar de cynische exploitatie van armoede, zoals filmmaker Renzo Martens die in beeld bracht in zijn provocerende documentaire met dezelfde titel. *A map of the world* gaat al evenzeer over de arrogante blik van de buitenstaander. Maar alarmeren doet deze voorstelling niet. Ze zet een drukke praatbarak op het toneel, in een vorm die gedateerd overkomt.

Aan het thema ligt het niet. *A map of the world* van David Hare ging in première in 1982, toen de globalisering van economie en politiek nog haar piek moest bereiken. Dit stuk loopt daarop vooruit. Dit soort wereldconferentie over armoede zou ook vandaag kunnen plaatsvinden. Het kafkaëske verloop, de sinistere conclusie die hulpverlening hand in hand laat gaan met winst: ze zijn herkenbaar.

In de spuuglelijke lobby van het hotel in Mumbai gaan de meningen meteen vrolijk knetteren. Je hebt het idealistische kamp, vertegenwoordigd door een journalist van een ‘links literair blad’. Hij begrijpt de logica van de conferentie niet, met zijn procedurekwesties en gelobby, als er buiten mensen op straat liggen te sterven.

De conservatieve schrijver Victor Mehta vertegenwoordigt het andere kamp. Helpen kan

het Westen doen, vindt hij, door met cultuur en beschaving een voorbeeld te stellen. En door toe te kijken hoe het land door tien jaren van overgangsmiserie moet. Met zijn radde tong en zijn sneren naar Mao, Marx en andere goeroes, overtroeft Mehta, de gecontesteerde hoofdgast van de conferentie, alle andere stemmen. Onze wereld hangt van zelfbedrog en leugens aan elkaar, en hij heeft dat door.

Gecompliceerd

A map of the world is een conversatiestuk zoals dat alleen uit de pen van een Britse toneelschrijver kan rollen. Het is slim, grappig en polemisch. De personages hebben hun kleine kantjes, die de algemene discussie in de war sturen. Zo heeft dit *well made play* iets van een aflevering van *Top gear*: hoe vinniger er geschakeld wordt, hoe beter. Maar zó vaak word je op het verkeerde been gezet dat het je begint te duizelen.

Geleidelijk schuift de botsing tussen fictie en waarheid naar de voorgrond. Zoeken journalisten alleen het schandaal op? Levert een auteur zich over aan zijn verbeelding, of legt hij juist leugens bloot? De puzzel wordt nog gecompliceerder als we ons op een filmset blijken te bevinden. Nog een vervormende laag dus: wat de wetten van de filmbusiness dicteren. Filmpersonages en 'historische' personages spellen elkaar uiteindelijk de les.

Tristero, versterkt met enkele gasten en de KVS-acteurs Willy Thomas en Mieke Verdin, zet de hilariteit van de situatie fors in de verf. Pruiken, geschminkte gezichten, gehannes met dubbelrollen: ze verwijzen naar de esthetiek van het amateurtheater. Maar de onwaarschijnlijke kronkels leggen een ongemakkelijk keurslijf op, en daar werkt deze ploeg zich in de nesten. Je mist een scherpe, ongefilterde focus, nochtans het handelsmerk van de Tristero's.

Discutabel is de keuze om het stuk onvertaald te laten. De voertaal van een wereldconferentie, zo luidt het argument, is nu eenmaal Engels. Maar de sneltreinvaart van de conversatie zit acteurs en publiek in de weg. Onze blik bleef in elk geval iets te vaak hangen aan de boventiteling.

A map of the world is een stuk waar een datum op staat. Nee, de wereldproblemen zijn geen spat veranderd. Maar het theater van vandaag is dat wel.